

ÁLLATKERT

A majomházban záróra előtt
– mint vízszintes libikóka – egy ember
dermedt, jégkorszakbeli figyelemmel
nézi a gorillát, s az nézi őt.

Béna állkapcsok: a két szájban ázott
perec és rágógumi. Még szavak
és makogás, mint fehérjespirálok
kerengnek az üvegtető alatt –
vagy ölelkező, néma angyalok:

e késő órán, az elégtelen fény-
ben nem láthatják, mi van a Teremtmény
négy öklében: hüvelykujj vagy gyilok.

Simon Balázs

A FÉRJ

Nyomornegyedek hivatásos
Varázslónője lettél,
Kitágult orrcimpákkal
Szagolsz bele lichthofok
Sűrű levegőjébe az
Elérhetetlen után, és
Beszélsz hosszan, lázasan
Olykor halkán, közömbösen
Ordas fotójokbe merülve,
Mint mocsárba jólesőn,
Ezeréves leletként szorítva
Bájtalan kezedbe egy
Fénytelen és karistolt kést
A karfa dióerezetére vetve
Néhány pillantást, mielőtt
Meghámozod almád, amit egy
Készséges kéz nyújt oda,
Hájas vagy és puha, rengő
Tészták között ott az egész

Család s egy pillanatra
 Minden vagy: a néma nagymama,
 A rég halott családi orvos és
 Az almahéjspirál egy mélyebb
 Lépcsején a pap, ahogy kezét
 Előretartja várva, hogy a
 Szolga megtörölje prédikáció
 Előtt – most büszke vagyok
 Rád, s az érdeklődés holtterében
 Nekem is kijut néhány hálás mosoly.

Dalos György

VÉGE A KELETI VICCNEK?*

1950 februárjában történt. A huszonnégy éves B. László traktorkezelő és az egy évvel fiatalabb M. János kőművessegéd agitációs körútra indult a tavaszi szántási szerződések megkötése érdekében. Épp e rendkívüli alkalomból követték el azt a könnyelműséget, hogy némileg eltértek a száraz propagandanyelvtől. Egy útjukba eső tanyán B. László a következő viccet mesélte el:

„A tanító két képet (Sztálin és Rákosi képét) adott a gyerekeknek, hogy vigyék haza, és otthon akasszák ki. Másnap a tanító megkérdezte a gyerekeket, hogy hová akasztották ki a képeket. Az egyik gyermek erre azt felelte, hogy édesapja Sztálin elvtárs képét a spájzba akasztotta, hadd lássa, hogy ott nincs semmi, és ne legyen mit követelnie. Rákosi elvtárs képét pedig a vécében akasztotta ki, hogy érezze, milyen büdös a levegő.”

M. János is hozzá akart járulni a jókedvhez, ezért megosztotta viccismereteit a jelenlévőkkel. Ő a következőt mesélte:

„Rákosi és Gerő mentek autóval a hidon, és elébük állt egy szamár. Miután a szamár nem akart kitérni, Gerő kiszállt az autóból, valamit súgott a szamár fülébe, mire a szamár a Dunába ugrott. Mikor Rákosi megkérdezte Gerőtől, hogy mit súgott a szamár fülébe, Gerő azt válaszolta: azt súgtam neki, hogy lépjen be a pártba.”

A jelenlevők között akadt egy besúgó, aki a viccmesélőket feljelentette a hatóságnál. A két fiatalembert legott bíróság elé állították. Mindketten szánták-bánták a terhükre rótt államellenes cselekményt. „Védekezésül előadták – olvassuk a Sz. megyei bíróság ítéletében –, hogy a kijelentéseket annak idején tréfaként mondták el, hiányos ideológiai képzettségük folytán azoknak romboló hatását fel nem fogták, jelenleg ezen körülménnyel már tisztában vannak, és a jövőben példás munkájukkal igyekeznek hibájukat jóvátenni.”

A magas bíróság nem hatódott meg e bűnbánó szavaktól: „Rákosi Mátyas személye ugyanis a büntetőtörvényeszk megítélése szerint magát a demokratikus államrendet is megtestesíti,

* A tanulmány a szerző által összeállított német nyelvű kelet-európai viccgűjtemény utószavának készült.